

AN CHÚIRT ACHOMHAIRC

THE COURT OF APPEAL

[A:AP:IE:2021:000187]

[[2022] IECA 001]

**Hogan Brm.
Donnelly Brm.
Ferriter Brm.**

IDIR/

PEADAR MAC FHLANNCHADHA

FREAGRÓIR

AGUS

AN tAIRE TALMHAÍOCHTA, ÉIRE AGUS

AN tARD AIGHNE

ACHOMARCÓIRÍ

BREITHIÚNAS an Brm. Gerard Hogan arna fógartha ar an 11ú Eanáir, 2022

Réamhrá

1. Bhí forbairt fhoirceadal éifeacht dhíreach ar cheann de na nuálaíochtaí dlí-eolaíochta is mó sa Chúirt Bhreithiúnais. Tá sé beagnach seasca bliain anois ó thug an Chúirt sin a breithiúnas seimineach i gCás 26/62 *Van Gend & Loos* agus tá foirceadal na héifeachta díri fós mar bhunchloch i ngach gné de dhlí an AE. Lean cásanna tosaigh mar Chás 71/74 *Van Duyn* agus Cás 148/78 *Tullio Ratti* ina dhiaidh sin. Mar sin ba léir tar éis na triolóige cásanna seo gur féidir le duine a ndéanann oibríocht teorach difear dó a bheith ag brath ar a fhorálacha i gcoinne údaráis phoiblí i gcás ina bhfuil sé i gceist ag na forálacha sin cearta aonair a chruthú agus go bhfuil siad soiléir, beacht agus neamhchoinníollach.

2. Mar sin tá an cásdlí lán le samplaí de na háiteanna ina bhféadfadh saoránach príobháideach brath ar an bhfoirceadal éifeacht dhíreach d'fhonn é féin a chosaint ó chinneadh riaracháin codarsnach nó i gcás inar iarradh go ndéanfaí an cinneadh sin a neamhniú nó a chur ar leataobh ar bhealach eile. Tá dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais freisin chun a chinneadh gur féidir dlí náisiúnta atá ar neamhréir le ceanglais dhlí an AE a dhícháiliú: féach, m.sh., *Simmenthal* (Cás 106/77, AE: C: 1978: 49).
3. Ach in ainneoin an líon mór cásdlí ar an ábhar seo, tá roinnt éiginnteachtaí ann fós. Saincheist amháin ar leith is ea an bhfuil gnáthshaoránach i dteideal an fhoirceadal éifeacht dhíreach a agairt d'fhonn agóid a dhéanamh i gcoinne comhoiriúnacht na príomhreachtaíochta náisiúnta nó na reachtaíochta tánaistí ar an bhforas go bhfuil sí ar neamhréir le ceanglais Treorach in imthosca nach féidir leis an saoránach sin tagairt a dhéanamh do cailteanas láithreach ná damáiste láithreach atá pearsanta dó féin. An leanann teidlíocht den sórt sin go nádúrtha ón bhfoirceadal éifeacht dhíreach? Nó an é an Coimisiún Eorpach amháin atá i dteideal imeachtaí sárraithe den sórt sin a thionscnamh de bhun Airteagal 258 CFAE? D'fhéadfadh duine a shíl gur ábhar iontais é go mbeadh pointe criticiúil den sórt sin gan réiteach i stair fhada dhlí an AE, ach is é an tsaincheist seo go díreach a chuirtear i láthair san achomharc seo ó bhreithiúnas Ní Raifeartaigh J san Ard-Chúirt dar dáta an 11ú Meitheamh 2021. Eascraíonn sé ar an mbealach seo a leanas.

Cúlra na n-imeachtaí

4. Is cainteoir dúchais Gaeilge é an t-iarratasóir, an tUasal MacFlannchadha, a bhfuil cónaí air i nGaeltacht Chonamara. Is mian leis agus is fearr leis a ghnó oifigiúil a dhéanamh i nGaeilge. Tá sé sin, ar ndóigh, mar theidlíocht aige agus ráthaítear de bhua fhorálacha Airteagal 8 den Bhunrecht é.

5. Is úinéir madraí é an t-iarratasóir agus ceannaitheoir táirgí tréidliachta ainmhithe don ainmhí sin. Is é a ghearán bunúsach sna himeachtaí seo ná go bhfuil an fhaisnéis a ghabhann leis na táirgí tréidliachta sin scríofa i mBéarla amháin agus go bhfuil an Stát ag sárú cheanglais Threoir 2001/82/CE na Parlaiminte agus na Comhairle maidir le táirgí míochaine tréidliachta (OJ 2001 L 311) (arna leasú) (“Treoir 2001”). Maíonn sé, dá réir sin, gur theip ar na Rialacháin um reachtaíocht thánaisteach náisiúnta (eadhon, Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Leigheasanna Ainmhithe) 2007 (IR Uimh. 144 de 2007) agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Leigheasanna Ainmhithe) (Uimh. 2) 2007 (IR Uimh. 786 de le 2007) (“Rialacháin 2007”) an Treoir 2001 a thrasúí i gceart agus mar sin tá *ultra vires* sa mhéid nach bhforáiltear leis go bhfuil an fhaisnéis ar fáil i mBéarla agus i nGaeilge.
6. Cuirtear castacht eile leis seo go léir toisc go bhfuil forálacha nua Airteagal 7 de Rialachán Uimh. 6/2019 le teacht i bhfeidhm i gceann cúpla seachtain, an 28 Eanáir 2022, in ionad na bhforálacha reachtacha seo go léir. Is í éifeacht phraiticiúil an athraithe reachtaíochta seo ná go gceadófar d’Éirinn ina dhiaidh seo go mbeidh ceanglais maidir le faisnéis pacála agus lipéadaithe maidir le táirgí tréidliachta i mBéarla amháin.
7. Is í an cheist riachtanach ná: an bhfuil an t-iarratasóir i dteideal agóid den chineál seo a choinneáil agus, go háirithe b’fhéidir an bhfuil sé i dteideal dearbhú go bhfuil na rialacháin intíre ábhartha a thrasúíonn an Treoir *ultra vires*? Sula ndéanfar amhlaidh, áfach, is gá rud a rá faoi stair nós imeachta na n-imeachtaí seo.

Stair nós imeachta na n-imeachtaí

8. Tá stair sách casta ag na himeachtaí seo cheana féin. Tháinig an t-ábhar os comhair Ní Raifeartaigh J san Ard-Chúirt ar dtús. Thug sí breithiúnas *ex tempore* i mí Iúil 2016 inar chinn sí go raibh na forálacha ábhartha maidir le riachtanais lipéadaithe teanga Threoir 2001 éifeachtach

go díreach. Ansin mhaígh sí go raibh Rialachán 2007 *ultra vires* sa mhéid nár shonraigh siad go gcaithfeadh lipéadú srl. tréidliachta a bheith i nGaeilge agus i mBéarla.

9. Le linn an bhreithiúnais sin, áfach, tharraing sí aird ar an bhfíric go raibh Rialachán Uimh. 6/2019 in ionad na bhforálacha seo de Threoir 2001 a bhí le teacht i bhfeidhm níos déanaí an mhí seo. Ansin d'iarr sí aighneachtaí breise maidir le pointe nua: an mbeadh aon phointe le deonú faoisimh ar leith aighar den chineál seo i bhfianaise a luaithe is mbeidh an t-athrú reachtach? I rialú eile an 29 Deireadh Fómhair 2019 rinne Ní Raifeartaigh J tagairt don Chúirt Bhreithiúnais de bhun Airteagal 267 CFAE. Leis an tagairt sin, d'fhiafraigh sí go bunúsach an raibh lánrogha ag cúirt náisiúnta diúltú faoiseamh a dheonú sna cúinsí seo ar an mbonn go mbeadh sé sin in aisce i bhfianaise na n-athruithe reachtacha atá ar feitheamh.
10. I dTuairim a tugadh an 14 Eanáir 2021 (Cás C-64/20: EU:C:2021:14) léirigh Bobek AG an tuairim go raibh lánrogha ag an gcúirt fiú má theip ar an Treoir i dtrácht a thrasú ar an mbealach ceart/iomlán. Mhol sé go gcaithfeadh cúirt intíre anailís chomhréireachta a dhéanamh trí thagairt a dhéanamh do raon gnéithe d'fhonn a chinneadh ar cheart faoiseamh den sórt sin a dheonú.
11. Ina breithiúnas an 17 Márta 2021 (Cás C-64/20, EU: C: 2021:207) bhí dearcadh difriúil ag an gCúirt Bhreithiúnais. Mheas sé gur chuir éifeacht phraiticiúil Airteagal 288 CFAE cosc ar chúirt rogha den chineál sin a fheidhmiú agus ar an mbealach seo. Bhí sí den tuairim - in imthosca den sórt sin - go gceanglófaí ar an gcúirt intíre (ag mír 33) "na bearta ginearálta agus áirithe go léir a ghlacadh chun a chinntiú go mbainfear amach an toradh a fhorordaítear leis an treoir sin."
12. Ansin tháinig an t-ábhar ar ais os comhair Ní Raifeartaigh J. I mbreithiúnas críochnúil cuimsitheach a tugadh an 11 Meitheamh 2021 ([2021] IEHC 647), chuir sí breithiúnas na Cúirte Breithiúnais i bhfeidhm agus dheonaigh sí na dearbhuithe iomchuí, lena n-áirítear dearbhú go gcaithfidh na freagróirí "an dlí náisiúnta a leasú chun trasú ceart ar fhorálacha Theideal V de Threoir 2001/82 a chinntiú." Is i gcoinne an bhreithiúnais sin a dhéanann páirtithe an Stáit achomharc chun na Cúirte seo anois.

Ceanglais teanga maidir le lipéadú agus pacáistíocht den Treoir 2001

13. B'fhéidir gurb é an bealach is áisiúla chun dul i ngleic leis an achomharc seo scrúdú a dhéanamh ar dtús ar an méid a éilíonn an Treoir 2001 ina leith seo i ndáiríre. Tá na forálacha ábhartha a bhaineann le riachtanais lipéadaithe agus faisnéise le léamh i dTeideal V, is é sin Airteagal 58, Airteagal 59 agus Airteagal 61.
14. Forordaíonn Airteagal 58 (1) den Threoir 2001 mionsonraí na faisnéise le bheith le fáil i ngach táirge tréidliachta nó táirge míochaine tréidliachta (de réir mar a bheidh). Deirtear in Airteagal 58 (4) ansin go mbeidh na sonraí seo “le feiceáil ar an bpacáiste seachtrach agus ar choimeádán na dtáirgí míochaine i dteanga nó i dteangacha na tíre ina gcuirtear ar an margadh iad.”
15. Foráiltear le hAirteagal 59 ansin maidir le lipéadú aimpléisí. Deirtear in Airteagal 59 (1) go mbeidh na sonraí ábhartha “le feiceáil ar an bpacáiste seachtrach agus ar phacáistiú díreach na dtáirgí míochaine i dteanga nó i dteangacha na tíre ina gcuirtear ar an margadh iad.”
16. Faoi dheireadh, foráiltear le hAirteagal 61 (1) go ndéanfar “bileog an phacáiste a scríobh i dtéarmaí atá sothuigthe don phobal i gcoitinne agus i dteanga nó i dteangacha oifigiúla an Bhallstáit ina ndéantar an táirge míochaine a mhargú.”
17. Leagtar amach le hAirteagal 58 (1) agus Airteagal 59 (1) den Treoir go gcaithfear na ceanglais maidir le pacáistiú agus faisnéis a sholáthar don tomhaltóir i dteangacha gach Ballstáit ina gcuirtear ar an margadh iad. Tá sé deacair é seo a léirmhíniú seachas mar thagairt do theangacha oifigiúla an Bhallstáit atá i gceist. Ní mór, dar liom, an tagairt do “teanga nó teangacha” a thuiscint mar rud carnach, i bhfianaise an chomhthéacs ina thagann sé suas: is léir gur tagairt í seo do na Ballstáit sin (mar shampla, an Bheilg, an Fhionlainn, Éire, Lucsamburg agus Málta) ina bhfuil níos mó ná teanga oifigiúil amháin ann. Sna tíortha sin a bhfuil níos mó ná teanga oifigiúil amháin acu, is é an oibleagáid an fhaisnéis a sholáthar i ngach ceann de na teangacha sin.
18. Ar aon chuma, níl aon amhras ann faoi seo faoi fhorálacha Airteagal 61(1) den Treoir maidir lena thagairt do theanga/theangacha oifigiúla an Bhallstáit. I gcás na hÉireann, is léir ó Airteagal 8 den Bhunreacht gurb iad an Ghaeilge agus an Béarla teangacha oifigiúla an Stáit.

Rialacháin 2007

19. Conas, mar sin, a rinneadh na ceanglais seo a thrasú sa dlí náisiúnta? Tá dhá ionstraim reachtúla trasuite ann: Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Leigheasanna Ainmhithe) 2007 (Uimh. SI 144 de 2007) agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Leigheasanna Ainmhithe) (Uimh. 2) 2007 (Uimh. SI 786 de 2007). Foráiltear le mír (1)(d) den Chéad Sceideal de Uimh. SI 144: "Is i mBéarla nó i nGaeilge a bheidh na sonraí dá bhforáiltear i bPointe (a)(vi) go (xii)." Tagraíonn na sonraí atá i gceist do na ceanglais lipéadaithe a shonraítear in Airteagal 58.
20. Leantar an fhoirmle seo in áit eile maidir le ceanglais lipéadaithe Airteagal 59: féach faoi seach mír 1(a) agus mír 1(b) de Chuid II den Dara Sceideal. A mhéid a bhaineann le ceanglais na mbileog pacáistíochta in Airteagal 61, tá Cuid III den Dara Sceideal cosúil go ginearálta nuair a thugtar eolas maidir le bileoga pacáiste: "...Beidh an bhileog sothuigte agus i mBéarla nó i nGaeilge agus beidh san áireamh ann, ar a laghad, an fhaisnéis seo a leanas san ord a léirítear, agus ag comhlíonadh na sonraí agus na doiciméid a chuirtear ar fáil de réir an iarratais ar údarú an táirge. (Féadfaidh teangacha eile a bheith sa bhileog phacáiste chomh fada agus a bheidh an fhaisnéis a sholáthraítear ann comhionann).
21. Tá téarmaí cosúla ag Uimh. SI 786 de 2007: féach faoi seach mír 1(d) de Chuid I den Dara Sceideal, mír 1(b) de Chuid II den Dara Sceideal agus Cuid III den Dara Sceideal.
22. Leanann sé, mar sin, ar a laghad nuair a fheictear ar bhonn teibí é, nach gcomhlíonann ceachtar de Rialacháin 2007 ceanglais na Treorach 2007 agus nach ndéanann siad na ceanglais seo a thrasú i gceart. Ní mór na bileoga faisnéise agus na sonraí pacáistíochta araon a sholáthar sa dá teanga oifigiúla: ní leor go bhfuil na sonraí seo le fáil ach i gceann amháin de na teangacha sin ar an modh dá bhforáiltear i Rialacháin 2007. I bhfianaise stádas na Gaeilge mar mhionteanga, go dosheachanta is i mBéarla amháin a chuireann déantúsóirí an fhaisnéis ar fáil. Agus is é seo, go bunúsach, atá mar phríomhchúis le gearán an iarratasóra: nach n-éilíonn Rialacháin 2007 i

substaint go soláthraítear leagan Gaeilge den lipéadú ná bileoga faisnéise ar na táirgí tréidliachta seo freisin.

An bhfuil na forálacha seo de Threoir 2001 éifeachtach go díreach?

23. Is í an chéad cheist eile: an féidir a mheas go bhfuil forálacha Threoir 2001 éifeachtach go díreach? Is é an chéad rud atá le tabhairt faoi deara ná go bhfuil na forálacha seo iad féin soiléir, beacht agus neamhchoinníollach. Sonraíonn siad go soiléir is go beacht na sonraí agus an fhaisnéis a chaithfear a sholáthar do thomhaltóirí, agus níl siad coinníollach ar bhealach ar bith.
24. Is féidir a rá freisin, dar liom, go bhfuil na riachtanais seo deartha chun leasa na dtomhaltóirí, ionas go mbeidh cainteoir Gaeilge, mar shampla, atá ina cheannaitheoir ar na táirgí seo i dteideal a rá go bhfeidhmíonn na forálacha seo de Threoir 2001 chun a leasa. Is féidir a mheabhrú, tar éis an tsaoil, gur chinn Tullio Ratti, i gceann de na cásanna tosaigh éifeacht dhíreach, go raibh na ceanglais lipéadaithe a fhorordaíodh le Treoir Uimh. 73/173/CEE maidir le tuaslagóirí ceimiceacha éifeachtach go díreach ar an mbealach seo. Is é mo thuairim gur féidir an rud céanna a rá de réir analaí, chomh fada agus a bhaineann sé leis an gcás seo.
25. Ar gach bealach, aontaím go hiomlán leis an anailís ar na ceistanna seo atá i mbreithiúnas Ní Raifeartaigh J.

An bhfuil dlínse ag na cúirteanna náisiúnta chun dearbhú go bhfuil Rialacháin 2007 neamhbhailí mar cheist dlí náisiúnta?

26. Ní féidir, áfach, fáil réidh leis an gceist a bhuí amháin leis an gcinneadh go bhfuil na rialacháin seo na Treorach 2001 éifeachtach go díreach, agus is ceist níos casta fós í dlínse na Cúirte chun páirtithe an Stáit a dhíriú chun athrú a dhéanamh sa dlí.
27. Sa dlínse seo b'fhéidir go bhfuilimid chomh cleachtaithe le cumhacht athbhreithnithe bhreithiúnaigh ar reachtaíocht atá in Airteagal 34.3.2 den Bhunreacht go bhfuil claonadh (intuigthe) ann glacadh leis go bhfuil cumhachtaí comhchosúla ag an gCúirt Bhreithiúnais maidir

le reachtaíocht náisiúnta nuair a fhaightear amach go sáraíonn sí dlí an Aontais. Ní gá dúinn, ar ndóigh, aon tuairimí a chur in iúl maidir leis an gceist chasta faoin éifeacht chúlghabhálach a bhaineann le cinneadh míbhunrechtúlachta (féach *A v. Gobharnóir Phríosún Cnoic na Seamar* [2006] IESC 45, [2006] 4 IR 88). Is leor a rá go bhfuil iarmhairtí ionchasacha láithreacha *erga omnes* ag cinneadh míbhunrechtúlachta den sórt sin: is sa chiall sin go bhféadtar breathnú ar chinneadh míbhunrechtúlachta mar ionann le “deimhniú báis breithiúnach”: féach *Murphy v. An tArd-Aighne* [1982] IR 241 ag 340, de réir Henchy Brm.

28. Mar sin féin, tá difríochtaí caolchúiseacha - fós tábhachtach - idir ár gcóras athbheithnithe breithiúnaigh ar reachtaíocht agus an córas atá ag an gCúirt Bhreithiúnais maidir le dlíthe náisiúnta. Is furasta, b'fhéidir, dearmad a dhéanamh ar an bhfíric nach bhfuil aon chumhacht sainráite ag an gCúirt Bhreithiúnais, mar shampla, chun dlí náisiúnta a neamhniú ar an bhforas go bhfuil sí ar neamhréir le dlí an Aontais. Is léir faoi fhoirceadal *Simmenthal (Amministrazione dello Stato delle Finance v. Simmenthal SpA* Cás 106/77, EU:C:1978:48) gurb é cúram na Cúirte Breithiúnais agus (más gá) na cúirteanna náisiúnta go simplí aon dlí náisiúnta a scriosadh atá ag teacht salach ar dhlí an Aontais Eorpaigh. Is é sin le rá, nuair a bhíonn coinbhleacht idir dhá noirm dhlíthiúla forluiteacha - dlí náisiúnta agus dlí an AE - roghnaíonn an chúirt an norm níos airde (dlí an AE) a chur i bhfeidhm agus déanann sí an norm níos íochtaraí (an dlí náisiúnta) a dhímholadh.
29. Is léir freisin go bhfuil teorainneacha ag baint le cinneadh easaontais ar bhealach nach amhlaidh, mar shampla, maidir le cinneadh míbhunrechtúlachta inár ndlí náisiúnta. Go sonrach, fiú má dícháilítear é tá an dlí náisiúnta fós bailí (fiú go hionchasach) chun críocha áirithe, seachas má fhaightear amach go bhfuil sé contrártha le dlí an AE. Léirítear é seo go háirithe le breithiúnais na Cúirte Breithiúnais in dhá chás thábhachtacha a mheasfaidh mé i gceann nóiméid: *OSA* (Cás C-351/12, EU: C: 2014: 110) agus *Smith* (Cás C-122/17, EU: 2018: C: 631). Breithneoidh mé ar dtús, áfach, cinneadh Carroll J i gcás *Tate v. An tAire Leasa Shóisialaigh* [1995] 1 IR 481, ós rud é gurbh é seo an t-údarás a raibh an t-iarratasóir ag brath go mór air sa chomhthéacs seo.

30. I gcás Tate ba í an cheist an raibh mainneachtain an Stáit cúiteamh a sholáthar do mhná a chaill teidlíochtaí áirithe ar íocaíochtaí slándála sóisialta nuair a soláthraíodh cúiteamh den chineál céanna d'fhir cheana féin mar shárú ar phrionsabal na cóireála comhionanna a leagtar amach in Airteagal 4(4) de Threoir Chomhairle 7/79/EEC. Cé gur ghlac Carroll J leis go raibh na gearánaithe i dteideal an méid a bhí mar dhamáistí Francovich, bhí sé seo, ar ndóigh, i gcomhthéacs cás ina raibh (murab ionann agus an ceann atá i gceist anseo) caingean airgeadais inlámhsithe ina chúis le gníomhartha an Stáit maidir leis an Treoir a shárú.
31. Ag druidim le deireadh a breithiúnais thug Carroll J aghaidh ar cheist na dlínse ([1995] 1 IR 418 ag 448), ag rá:
- “Is í an tsaincheist dheireanach an bhfuil Rialacháin 1992 ar neamhní ar an mbonn go bhfuil siad *ultra vires* don t-Aire Leasa Shóisialaigh. Tá a chumhachtaí faoi s. 3 d'Acht na gComhphobal Eorpach 1972 teoranta do rialacháin a dhéanamh lena gcumasófar éifeacht a bheith ag s. 2 den Acht, is é sin, chun dlí an Chomhphobail a chur chun cinn, ní chun é a mhaolú.”
32. Cé nár mheas Carroll J sa deireadh gur gá dearbhú a dheonú chuige sin, is cosúil go bhfuil sí intuigthe ina breithiúnas go bhféadfadh sí amhlaidh a dhéanamh. Is é sin le rá, tugann Tate le fios, i gcás go ndearna an tAire rialacháin faoi s. 3 d'Acht 1972, go measfar go bhfuil na rialacháin *ultra vires* sin (agus atá ar neamhní) má sháraíonn siad féin forálacha dhlí an Aontais. Is léir ó pheirspictíocht phrionsabail ortadónta ár ndlí bunreachtúla agus riaracháin go bhfuil an réasúnaíocht seo ceart go hiomlán. Is léir nach bhfuil sé de chumhacht ag Aire Stáit ach rialacháin a dhéanamh faoi s. 3 d'Acht 1972 i gcás ina dtugann na rialacháin sin éifeacht do dhlí an Aontais agus ní a mhalairt.
33. Tá sé chomh soiléir freisin go bhfuil an seasamh riachtanach ag an iarratasóir chun dearbhú den sórt sin a lorg. Is cainteoir Gaeilge é agus tomhaltóir seirbhísí tréidliachta. Sna himthosca seo is léir go bhfuil sé i dteideal a rá nach ndearna an Stát (mar atá anseo) téarmaí Treorach atá éifeachtach go díreach a thrasú, rud a théann i bhfeidhm air, gan an leas a bhaineann leis an

leagan Gaeilge de na bileoga lipéadaithe, pacáistíochta agus faisnéise (rudaí a sholáthraítear go hiondúil leis na táirgí seo), a bhfuil teideal soiléir aige orthu.

34. Dá bhrí sin, más faoi phrionsabail an dlí phoiblí intíre amháin a bhí an t-ábhar seo á rialú, is cosúil nach mbeadh mórán amhras ann ach go mbeadh an t-iarratasóir i dteideal dearbhú den chineál seo a fháil mar gheall ar na cúiseanna go léir a luaigh mé.

An bhfuil dlínse ag na cúirteanna náisiúnta chun dearbhú go bhfuil Rialacháin 2007 neamhbhailí mar cheist dhlí an Aontais?

35. Cruthaíonn sé seo fadhb níos bunúsaí dúinn: an bhfuil dlínse ag cúirt náisiúnta chun dearbhú go bhfuil bearta trasuímh náisiúnta a fhéachann le héifeacht a thabhairt do théarmaí Treorach neamhbhailí - seachas iad a bheith neamh-infheidhmithe i gcás ar leith - más rud é go raibh éifeachtaí *erga omnes* ag ráiteas den sórt sin? Nó an ionann seo agus cineál éifeacht dhíreach chothrománach de threoir i gcoinne páirtithe príobháideacha de chineál nach gceadaíonn dlí an Aontais? Is pointe tráthúil é seo, b'fhéidir, chun dhá chinneadh na Cúirte Breithiúnais a scrúdú a luadh cheana inar scrúdaíodh cuid de na saincheisteanna seo.
36. Sa chéad cheann de na cásanna seo, rinne *OSA*, cumann cearta taibhithe, iarracht táillí ceadúnais cóipchirt a aisghabháil ó spá sláinte príobháideach maidir le tarchur ceoil i seomraí leapa óstáin na háite. Bhí an cumann ag iarraidh go gcuirfí an dlí Seiceach ábhartha ag trasnú fhorálacha na Treorach Cóipchirt (Treoir 2001/29) ar leataobh toisc go raibh sé neamhréireach leis an Treoir sin. Mheas an Chúirt Bhreithiúnais, áfach, nach raibh an cumann i dteideal an faoiseamh seo a lorg i gcoinne aonáin glanphríobháideacha, ag rá (ag mír 47) “nach féidir le cumann bailiúcháin a bheith ag brath ar an Treoir i ndíospóid idir daoine aonair an chun reachtaíocht náisiúnta a chur ar leataobh atá contrártha leis an bhforáil sin.” Tugann sé seo le tuiscint, fiú más féidir le cúirt náisiúnta a dhearbú go bhfuil beart trasuímh náisiúnta neamhbhailí, ní féidir le dearbhú den sórt sin éifeachtaí *erga omnes* a bheith aige ionas go mbeidh feidhm aige i gcoinne páirtithe glanphríobháideacha.

37. Sa dara ceann de na cásanna seo, Smith, lean breithiúnas na Cúirte Breithiúnais tagairt Airteagal 267 CFAE ón gCúirt seo. Sa chás sin bhí an ngearánaí gortaithe go dona nuair a bhuaill an veain ina raibh sé ag taisteal le feithicil eile. Bhí sé i láthair, áfach, i gcúl an veain nach raibh suíocháin sheasta ann. De réir mar a tharlaíonn sé, rinne an tAcht um Thrácht ar Bhóithre 1961 (agus na Rialacháin a rinneadh faoi) foráil ag an am nach raibh aon oibleagáid ar an tiománaí árachas a sholáthar maidir le paisinéirí sa suíochán cúil ag taisteal i veaineanna gan aon suíochán seasta. Mheas an Chúirt Bhreithiúnais, áfach, i dtagairt níos luaithe a rinne an Ard-Chúirt, go raibh an t-eisiamh seo ó oibleagáidí árachais contrártha d'Airteagal 1 de théarmaí an Tríú Treoir um Árachas Mótar, Treoir. 90/132: féach *Farrell v. Whitty* (C-365/05, EU: 2007: C: 745)..
38. Bhí ról lárnach ag bailíocht an eisiaimh seo i ngníomh an ghearánaí mar gheall ar fhaillí. San Ard-Chúirt ghlac Peart J cur chuige i stíl *Marleasing* maidir le léirmhíniú na reachtaíochta: [2009] IEHC 55, [2009] 3 IR 355. Chinn sé sa deireadh go raibh sé indéanta an reachtaíocht a léirmhíniú ar bhealach go mbeadh an fhreagracht as an timpiste curtha ar an árachóir príobháideach. Bhí dearcadh difriúil ag an gCúirt seo, áfach, ar an reachtaíocht, ag maíomh nárbh fhéidir í a léirmhíniú ar an mbealach seo: féach [2016] IECA 389. Dá réir sin d'fhan an Chúirt seo na himeachtaí agus tharchuir sí chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialaithe an cheist an raibh dlí an AE i gceist i gcomhthéacs dlíthíochta idir dhá pháirtí príobháideacha (is é sin, an gearánaí agus an chuideachta árachais), ceanglaíodh ar chúirt náisiúnta forálacha Acht 1961 a dhímholadh (agus, dá réir sin, clásail chonarthacha atá i mbeartas an áracháí a léirigh an t-eisiamh sin), a mheas an Chúirt Bhreithiúnais cheana féin go raibh siad contrártha le téarmaí An Tríú Treoir.
39. D'fhreagair an Chúirt Bhreithiúnais an cheist seo go diúltach, ag rá le héifeacht nár bhain neamhbhailíocht an dlí intíre ach le dlíthíocht a bhaineann leis an Stát nó le forais an Stáit. Is fiú réasúnaíocht na Cúirte a leagan amach go fada:

‘‘41. Maidir leis sin, is fíor nach n-eascraíonn an cheist an gcaithfear foráil náisiúnta a dhícháil a mhéid a bhíonn sí contrártha le dlí an AE mura féidir teacht ar aon léirmhíniú ar an bhforáil sin i gcomhréir le dlí an AE (breithiúnais an 24 Eanáir 2012, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, mír 23, agus an 10 Deireadh Fómhair 2013, *Spedition Welter*, C-306/12, EU:C:2013:650, mír 28).

42. Is é fírinne an scéil gur chinn an Chúirt go seasta freisin nach féidir le treoir ann féin oibleagáidí a fhorchur ar dhuine aonair agus dá bhrí sin nach féidir brath uirthi mar sin i gcoinne duine aonair (féach, *inter alia*, breithiúnais an 26 Feabhra 1986, *Marshall*, 152/84, EU:C:1986:84, mír 48; an 14 Iúil 1994, *Faccini Dori*, -91/92, EU:C:1994:292, mír 20; agus an 5 Deireadh Fómhair 2004, *Pfeiffer agus Daoine Eile*, C-397/01 go C-403/01, EU:C:2004:584, mír 108). Dá ndéanfaí an fhéidearthacht a bheith ag brath ar fhoráil teorach nár aistríodh, nó a trasúidh go mícheart, a leathnú go réimse an chaidrimh idir daoine aonair, is ionann sin agus cumhacht san Aontas Eorpach a aithint chun oibleagáidí a achtú do dhaoine aonair a bhfuil éifeacht láithreach leo, ach níl inniúlacht aige déanamh amhlaidh ach amháin i gcás go bhfuil sé de chumhacht aige rialacháin a ghlacadh (féach, chuige sin, breithiúnas an 14 Iúil 1994, *Faccini Dori*, C-91/92, EU:C:1994:292, mír 24). Dá réir sin, ní féidir fiú le foráil shoiléir, bheacht agus neamhchoinníollach de threoir atá ag iarraidh cearta a thabhairt do dhaoine aonair nó oibleagáidí a fhorchur uirthi féin a bheith i bhfeidhm i ndíospóid idir daoine príobháideacha go heisiach (breithiúnais an 5 Deireadh Fómhair 2004, *Pfeiffer agus Daoine Eile*, C-397/01 chuig C-403/01, EU:C:2004:584, mír 109; an 24 Eanáir 2012, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, mír 42; agus an 15 Eanáir 2014, *Association de médiation sociale*, C-176/12, EU:C:2014:2, mír 36).

43. Chinn an Chúirt go sainráite nach féidir brath ar threoir i ndíospóid idir dhaoine aonair chun reachtaíocht Bhallstáit a chur ar leataobh atá contrártha leis an treoir sin (féach, chuige sin, breithiúnas an 27 Feabhra 2014, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 110, mír 48).

44. Tá oibleagáid ar chúirt náisiúnta foráil dlí náisiúnta a chur ar leataobh atá contrártha le treoir ach amháin sa chás go mbítear ag brath ar an treoir sin i gcoinne Ballstáit, orgáin a chuid riaracháin, amhail údaráis díláraithe, nó eagraíochtaí nó comhlachtaí atá faoi réir údarás nó rialú an Stáit nó a d'éiligh Ballstát orthu tasc áraithe a dhéanamh ar mhaithe leis an bpobal agus, chun na críche sin, cumhachtaí speisialta a bheith aige seachas na cumhachtaí a eascraíonn as na gnáthrialacha is infheidhme maidir le caidreamh idir daoine aonair (féach, chuige sin, breithiúnais an 24 Eanáir 2012, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, míreanna 40 agus 41; an 25 Meitheamh 2015, *Indėlių ir Investicijų draudimas agus Nemaniūnas*, C-671/13, EU:C:2015:418, míreanna 59 agus 60; agus an 10 Deireadh Fómhair 2017, *Farrell*, C-413/15, EU:C:2017:745, míreanna 32 go 42).’’

40. Anois, lean an Chúirt ar aghaidh ag rá (ag míreanna 54-56):

‘‘54. ... In Airteagal 1 den Tríú Treoir, ar choinníoll go bhfuil sé éigeantach go gclúdódh árachas, i gcoinne dliteanais shibhialta maidir le húsáid an mhótharfheithicil atá i gceist, aon díobháil phearsanta a eascraíonn as an úsáid sin do na paisinéirí eile, seachas an tiománaí, sainmhínítear an ábhar substainteach riail dlí agus a thagann, dá bharr sin, faoi raon feidhme an cháisdlí, ar dá réir nach féidir le duine amháin a bheith ag brath ar threoir nár aistríodh nó a aistríodh go mícheart i gcoinne duine eile.

55. I bhfianaise an eolais a cuireadh in iúl roimhe seo, caithfear a thabhairt i gcrích, sa phríomhimeachtaí, nach bhfuil oibleagáid ar an gcúirt, a mheasann nach bhfuil sí in ann Alt 65(1)(a) d'Acht 1961 agus Airteagal 6 de Rialacháin 1962 a léirmhíniú ar bhealach atá comhoiriúnach le hAirteagal 1 den Tríú Treoir, d'fhonn a chinneadh an raibh an tUasal Smith i dteideal cúiteamh a éileamh ó FBD as an dochar a d'fhulaing sé mar thoradh ar an timpiste tráchta bóthair ba chúis leis na himeachtaí sin, forálacha sin an dlí náisiúnta ná an clásal eisiamh atá le feiceáil a dhímholadh, mar thoradh ar na forálacha sin den dlí náisiúnta, sa chonradh árachais a rinne an tUasal Philip Meade, agus ar an gcaoi sin ní fhéadtar an fhéidearthacht a bheith ag brath ar threoir a leathnú chuig réimse an chaidrimh idir daoine príobháideacha.

56. É sin ráite, ní mór a mheabhrú, i gcúinse cosúil leis an gcás atá i gceist sna príomhimeachtaí, Mar sin féin, d'fhéadfadh páirtí a mbeadh drochthionchar ag neamh-chomhoiriúnacht an dlí náisiúnta le dlí an AE air, nó le duine atá faoi réir chearta an pháirtí sin, a bheith ag brath ar an gcásdlí a d'eascair as breithiúnas an 19 Samhain 1991, *Francovich and Others* C-6/90 and C-9/90, EU:C:1991:428), d'fhonn cúiteamh a fháil ón mBallstát, más iomchuí, as aon chailteanas a tharla...’’

41. Céard iad na conclúidí, mar sin, gur féidir a bhaint as an dá bhreithiúnas seo - an péire acu ag baint le páirtithe lánpríobháideacha - maidir le dlínse cúirte náisiúnta chun forálacha an dlí náisiúnta atá contrártha le dlí an AE a dhícheadú? I gcodarsnacht leis an dearbhú míbhunrechtúlachta faoi Airteagal 34.3.2 den Bhunrecht a oibríonn ar bhealach *erga omnes*, is léir ón gcásdlí seo nach n-oibríonn dlínse dícháiliúcháin Simmenthal ar an mbealach seo. Is dlínse í dlínse na cúirte náisiúnta chun an dlí náisiúnta a dhícheadú “ach amháin sa chás go mbítear ag brath ar an Treoir sin i gcoinne Ballstáit” agus nach bhfuil leigheas in aon chás eile ach i ndamáistí *Francovich*. Is amhlaidh go bhfuil sé intuigthe sna focail seo (“...bítear ag brath [air]

gcoinne Ballstáit”) nach dtagann an dlínse seo i bhfeidhm ach amháin nuair a bhíonn Ballstát ag iarraidh forálacha Treorach a úsáid i gcoinne duine príobháideac nó brath orthu ar bhealach éigin nó eile.

42. Más fíor é seo, is cosúil nach bhfuil aon dlínse ag an gCúirt aon fhaoiseamh a iarrann an iarratasóir a dheonú dó. Níor agraíodh Treoir 2001 i gcoinne an iarratasóra agus níor mhaígh sé gur fhulaing sé aon chaillteanas den chineál a d’fhéadfadh a bheith i gceist in éileamh ar dhamáistí Francovich. (Níl aon éileamh ar dhamáistí, i ndáiríre). I ndáiríre, tá an t-iarratasóir ag fiafraí céard é an dearbhú *erga omnes* atá ann go bhfuil forálacha an dlí náisiúnta (is é sin, forálacha ábhartha Rialacháin 2007) contrártha le dlí an AE.
43. Má dhéantar tástáil air seo trí thagairt a dhéanamh do na fíricí cúlra i Smith féadfaidh duine fiafraí an bhféadfadh an gearánaí sa chás sin dearbhú a fháil go raibh na rialacháin ábhartha a rinneadh faoi Acht 1961 ag foráil d’eisiamh ó árachas éigeantach *ultra vires* mar go raibh siad ar neamhréir leis an An Tríú Treoir um Árachas Mótair. Is amhlaidh go bhfuil sé intuigthe i Smith nach mbeadh sé in ann é sin a dhéanamh, ar a laghad dá mbeadh éifeacht neamhbhailíochta ginearálta na hionstraime reachtúla, a rinne iarracht an Tríú Árachas Gluaisteáin a thrasú ar an mbonn gur sholáthraigh sé go hearráideach do na heisiamh seo, measta *de facto* mar chineál éifeacht dhíreach chothrománach i gcomparáid leis an gcuideachta árachais phríobháidigh. Is cinnte go dtarlódh sé seo dá gcuirfeadh neamhbhailíocht na n-eisiamh seo ar chumas an ghearánaí ansin, mar a déarfá, máirseáil tríd an mbearna sa dlí agus ligean dó an chuideachta árachais a agairt go díreach. Dealraíonn sé go dtugann an breithiúnas i Smith le tuiscint gurb iad na leigheasanna cearta sa chás sin ná dícháiliú an dlí i gcoinne an Stáit (agus forais an Stáit) agus, nuair is iomchuí, damáistí Francovich.
44. Deimhnítear é seo leis an méid a dúirt an Chúirt Bhreithiúnais i *Poplawski* (C-573, 17, EU:C: 2019: 53) nuair a dúirt an Chúirt (ag mír 67) nach gceadaíonn “fiú soláthar soiléir, beacht agus neamhchoinníollach teorach do chúirt náisiúnta foráil de dhlí náisiúnta a dhícheadú atá ar chomhréir leis, dá gcuirfeadh sé sin oibleagáid bhreise ar dhune aonair dá ndéanfaí sin.”

45. Ina choinne sin, is gá freisin gné amháin de bhreithiúnas na Cúirte Breithiúnais in *Aire Dlí agus Cirt agus Coimisinéir an Gharda Síochána* (C-378/17, EU:C: 2018: 979) a mheas. Bhain an cás seo leis an gceist an raibh dlínse ag an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre forálacha dhlí an AE a dhícheadú nó an raibh sé seo ina fheidhm a d'fhéadfadh an dlí náisiúnta a chur in áirithe don Ard-Chúirt. Chinn an Chúirt sa deireadh go raibh dlínse ag an CCAO an dlí náisiúnta a chur ar leataobh de bhua fhoirceadal Simmenthal. Rud atá mar ábhar spéise dár gcuspóirí, áfach, is ea na sleachta seo a leanas ó bhreithiúnas na Cúirte a dhéanann iniúchadh go fánach ar roinnt gnéithe ar a laghad de na ceisteanna dlínse a bhí á mbreithniú againn:

“32. Is léir ón ordú tagartha go bhfuil deighilt dlínse idir dlí na hÉireann, mar a léirmhíononn an Chúirt Uachtarach é, agus na cúirteanna a ainmnítear mar sin leis an dlí náisiúnta agus an Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre. Ar thaobh amháin, tá dlínse ag an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre rialú a dhéanamh ar ghearáin i gcoinne bearta nó cinntí a líomhnaítear nach bhfuil siad i gcomhréir le Treoir 2000/78 ná leis na hAchtanna Comhionannais agus, ar an taobh eile, tá dlínse ag an Ard-Chúirt ina mbeadh gá le seasamh le gearán den sórt sin foráil náisiúnta atá contrártha le dlí an AE a bheith dícheadaithe nó á scriosadh.

33. Maidir leis sin, ba cheart a chur in iúl, ar an gcéad dul síos, mar a thug an tAbhcóide Ginearálta faoi deara i bpointe 45 dá Thuairim, go gcaithfear idirdhealú a dhéanamh idir - i gcás sonrach - an chumhacht chun foráil dlí náisiúnta atá contrártha le dlí an AE a dhímholadh agus an gcumhacht foráil den sórt sin a scriosadh, rud a bhfuil an éifeacht níos leithne aige nach mbeadh an fhoráil sin bailí chun aon chríche a thuilleadh.

34. Tá sé de chúram ar na Ballstáit na cúirteanna agus / nó na hinstitiúidí a bhfuil sé de chumhacht acu bailíocht forála náisiúnta a athbhreithniú, agus na leigheasanna dlí agus

na nósanna imeachta a chur ar fáil chun a bailíocht a chonspóid agus, i gcás ina bhfuil bunús maith leis an gcaingean sin, chun í a scriosadh síos agus - de réir mar a bheidh - na héifeachtaí a bhaineann le dícheadú den sórt sin a chinneadh.

35. Ar an taobh eile, Ar an lámh eile, de réir chásdlí socraithe na Cúirte, ciallaíonn tosaíocht dhlí an AE go gcaithfidh na cúirteanna náisiúnta a n-iarrtar orthu, i bhfeidhmiú a ndlínse, forálacha de dhlí an AE a chur i bhfeidhm a bheith faoi dhualgas éifeacht iomlán a thabhairt do na forálacha sin, ag diúltú (más gá) dá tairiscint féin aon fhoráil atá contrártha leis an dlí náisiúnta a chur i bhfeidhm, agus gan a iarraidh ná fanacht go gcuirfí an fhoráil sin den dlí náisiúnta ar leataobh roimh ré rí mhodhanna reachtacha nó bunreachtúla eile (féach, chuige sin, breithiúnais 9 Márta 1978, *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, míreanna 17, 21 agus 24, agus an 6 Márta 2018, *SEGRO agus Horváth*, C52/16 agus C113/16, EU:C:2018:157, mír 46 agus an cásdlí a luadh).

36. Dá réir sin, tá aon fhoráil de chóras dlí náisiúnta agus aon chleachtas reachtach, riaracháin nó breithiúnach a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh d'éifeachtacht dhlí an AE, trí choinneáil siar ón gcúirt náisiúnta a bhfuil dlínse aici an dlí sin a chur i bhfeidhm an chumhacht gach rud gur gá a dhéanamh ag am a chur i bhfeidhm chun neamhaird a thabhairt d'fhorálacha reachtacha náisiúnta a d'fhéadfadh cosc a chur ar rialacha AE atá infheidhme go díreach ó lánfheidhm agus lánéifeacht a bheith acu, neamh-chomhoiriúnach leis na ceanglais arb iad croílár dhlí an AE iad (féach, chuige sin, breithiúnais an 9 Márta 1978, *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, mír 22; an 19 Meitheamh 1990, *Factortame agus Daoine Eile*, C213 / 89, C213/89, EU:C:1990:257, mír 20; agus an 8 Meán Fómhair 2010, *Buaiteoir Wetten*, C409/06, EU:C:2010:503, mír 56).’’

46. Agus an baol ann go ndéanfar ró-léirmhíniú ar an mbreithiúnas, is féidir, dar liom, féachaint ar na sleachta seo ar cheann amháin de dhá bhealach. D'fhéadfaí a rá ar thaobh amháin gur admhaigh an Chúirt go sainráite go raibh cumhacht ag cúirteanna na hÉireann bearta náisiúnta a chur ó bhail nár aistrigh Treoracha i gceart sa dlí náisiúnta agus nár mheas sí go raibh sé seo achrannach go ginearálta. Ar an taobh eile d'fhéadfaí an cás a dhéanamh - trí thagairt do mhíreanna 33 agus 35 ach go háirithe - gur shamhlaigh an Chúirt nár cheart do chúirt náisiúnta ach dlí náisiúnta a dhícheadú a fuarthas amach go raibh sé contrártha le dlí an AE faoi fhoirceadal *Simmenthal*.
47. Má dhéanann duine iarracht an cásdlí casta seo a achoimriú, admhaím le roinnt éiginnteachta maidir leis an gceist an bhfuil dlínse den sórt sin ag cúirteanna náisiúnta chun bearta trasuímh den sórt sin a chur ó bhail ar bhonn *erga omnes*. Mar abhcóide an Stáit, mhaígh an tUasal Ó hOisín SC, gur dlínse é seo, i ndáiríre, atá ag an gCúirt Bhreithiúnais amháin faoi Airteagal 258 CFAE in imeachtaí sáraithe a ghlacann an Coimisiún i gcoinne an Bhallstáit atá i gceist. Ina choinne sin, thug an Chúirt Bhreithiúnais dlínse neamhnithe náisiúnta faoi deara ina breithiúnas níos luaithe an 17 Márta 2021 sna fíor-imeachtaí seo (ag mír 32) agus ina breithiúnas in *Aire Dlí agus Cirt agus i gCoimisinéir an Gharda Síochána* freisin. Síochána, a bhfuil tagairt déanta agam dó díreach. Cé, mar a admhaítear, nach raibh an tsaincheist os comhair na Cúirte Breithiúnais i gceachtar cás, ba chóir a thabhairt faoi deara mar sin féin nár chosúil gur mheas an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil dlínse náisiúnta neamhnithe achrannach mar cheist de dhlí an AE.
48. Is pointe é seo, áfach, a bhfuil tábhacht an-suntasach ag baint leis i ndlí an AE i gcoitinne. I ngnáththosca bheadh sé, dar liom, oiriúnach agus inmhianaithe go ndéanfadh an Chúirt Bhreithiúnais rialú ar an gceist seo. Tuigim go maith, áfach, na brúnna ama atá leis an gcás seo ós rud é go n-athrófar an dlí an 28 Eanáir 2022. Seans gurb é an éifeacht a bheidh leis seo an cás seo a chur ar neamhni agus, gach cosúlacht air, go mbeadh aon tagairt d'Airteagal 267 CFAE den sórt sin in aisce mar gheall ar an athrú reachtaíochta eatramhach seo. Is é seo an t-aon chúis a mholaim nár cheart don Chúirt seo tagairt a dhéanamh d'Airteagal 267 CFAE.

49. Sna cúinsí neamhghnácha seo, is fúinn atá sé teacht ar chinneadh maidir leis an achomharc seo de réir ár dtuisceana ar an méid a cheadaítear leis an dlí agus atá ceart agus iomchuí. Sílim gurb é an leigheas is fearr sna himthosca ná dearbhú a dheonú gur theip ar an Stát ceanglais Airteagal 58, Airteagal 59(1) agus Airteagal 60(1) de Threoir 2001/81/EC a thrasú i gceart sa mhéid nach ordaíonn Uimh. SI 144 de 2001 ná Uimh. SI 786 de 2001 go mbeadh na riachtanais ábhartha maidir le pacáistiú, lipéadú nó bileog faisnéise i mBéarla agus i nGaeilge. Sna himthosca go léir ní dóigh liom gur gá dul níos faide trí páirtithe na Stáit a treorú chun reachtaíocht leasaitheach nua a thabhairt isteach agus ní gá don Chúirt seo ráiteas a dhéanamh ach oiread maidir leis an gceist an dtéann ár dlínse chomh fada sin. D'fhonn an riosca a bhaineann le héifeacht dhíreach chothrománach fhéideartha leis an Treoir a sheachaint le dearbhú ginearálta den chineál seo, ba mhaith liom a dhearbhu nach gceanglaíonn an dearbhú seo ach leis an Stát agus le gach foras an Stáit agus nach mbaineann sé le páirtithe príobháideacha.

Conclúidí

50. Go hachomair, mar sin, tá mé den tuairim:

- a. Go bhfuil, ar an gcéad dul síos, na ceanglais maidir le lipéadú, pacáistiú agus faisnéis a leagtar amach in Airteagal 58, Airteagal 59(1) agus Airteagal 61(1) de Threoir 2001/81/EC éifeachtach go díreach maidir leis na hoibleagáidí teanga. Ina theannta sin, tá an t-iarratasóir - mar chainteoir Gaeilge agus mar thomhaltóir táirgí tréidliachta - i dteideal brath ar an éifeachtúlacht dhíreach sin sna himeachtaí seo.
- b. Ar an dara dul síos, ní thrasuíonn forálacha Uimh. SI 144 ná Uimh. SI 786 ó 2007 na forálacha ábhartha d'Airteagal 58, Airteagal 59(1) agus Airteagal 61(1) de Threoir 2001/81/EC i gceart de thaobh na ceanglais teanga de.
- c. Ar an tríú dul síos, thabharfainn dearbhú gur theip ar an Stát ceanglais Airteagal 58, Airteagal 59(1) agus Airteagal 61(1) de Threoir 2001/81/EC a thrasú i gceart sa mhéid nach n-ordáíonn Uimh. SI 144 de 2001 nó Uimh. SI 4786 ó 2001 go mbeadh na

riachtanais ábhartha maidir le pacáistiú, lipéadú nó bileog faisnéise i mBéarla agus i nGaeilge.

51. Sna himthosca go léir ní dóigh liom gur gá dul níos faide trí páirtithe na Stáit a treorú chun reachtaíocht leasaitheach nua a thabhairt isteach agus ní gá don Chúirt seo ráiteas a dhéanamh ach oiread maidir leis an gceist an dtéann ár dlínse chomh fada sin. Sa mhéid sin, agus a mhéid sin amháin, chuirfinn cinneadh na hArd-Chúirte ar leataobh maidir leis na dearbhuithe a rinneadh d'uimhreacha faoisimh 2 agus 3 in Ordú na hArd-Chúirte.
52. Dá bhrí sin, dhéanfainn achomharc Pháirtithe na Stáit a dhiúltú, agus d'aontóinn leis an dearbhú a rinne Ní Raifeartaigh J. nach ndéantar Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Cógais Ainmhithe) 2007-2014, Teideal V de Threoir 2001/81 / CE (arna leasú), go sonrach Airteagal 58-61 ann, a thrasú i gceart ag an chéad freagróir, ach, as na cúiseanna a leagtar amach thuas, dhéanfainn athrú ar ordú Ní Raifeartaigh J. tríd an méid seo a leanas a chur leis an dearbhú sin “ní cheanglaíonn an dearbhú seo ach leis an Stát agus le gach foras de chuid an Stáit agus ní bhaineann sé le haonáin phríobháideacha ar nós déantóirí nó soláthraithe”. Dá réir sin chuirfinn an dá dhearbhu deiridh (dearbhuithe 2 agus 3) a rinne an Ard-Chúirt ar leataobh. Is ceist í an cheist an bhfuil dlínse ag an gCúirt ordú den chineál seo a dhéanamh go gcaithfear fanacht le réiteach i gcás eile a bheadh níos iomchuí di.

Costais

53. De réir an chleachtais reatha, is iomchuí freisin mo thuairim a chur in iúl maidir le ceist na gcostas ós rud é go mbeidh an breithiúnas seo á sheachadadh go leictreonach. Is é mo thuairim shealadach ná, ós rud é gur éirigh leis an iarratasóir an faoiseamh atá á lorg aige a fháil, go bhfuil sé i dteideal go ndéanfaí breithniú ar chostais na n-imeachtaí san Ard-Chúirt agus sa Chúirt seo mura thagtar ar aontú. Más mian leis na páirtithe é seo a dhíospóid nó dearcadh difriúil a áiteamh, mholfainn dóibh teagmháil a dhéanamh leis an gCláráitheoir i scríbhinn laistigh de cheithre lá dhéag ó sheachadadh an bhreithiúnais seo.